

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

X kadencja

Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.14.2024

Druk nr 590

Warszawa, 1 sierpnia 2024 r.

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjęte przez Senat na 18. posiedzeniu w dniu 31 lipca 2024 r. uchwały:

– **w sprawie ustawy o Trybunale
Konstytucyjnym,**

– w sprawie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Trybunale Konstytucyjnym.

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Małgorzata Kidawa-Błońska

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 31 lipca 2024 r.

w sprawie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 24 lipca 2024 r. ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 2 w ust. 1:
 - a) w pkt 5 po wyrazie „konstytucyjnych” dodaje się wyrazy „, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji”,
 - b) w pkt 6 po wyrazie „prawnych” dodaje się wyrazy „, o których mowa w art. 193 Konstytucji”;
- 2) w art. 12 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W celu realizacji zadań Prezes Trybunału wydaje zarządzenia.”;
- 3) w art. 17 w ust. 2:
 - a) po wyrazach „która sprawowała” dodaje się wyrazy „urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,”,
 - b) wyrazy „lub wchodziła w skład Rady Ministrów” zastępuje się wyrazami „lub pełniła funkcję członka Rady Ministrów, sekretarza stanu, podsekretarza stanu lub pełnomocnika rządu”,
 - c) po wyrazach „jeżeli od” dodaje się wyrazy „zakończenia sprawowania urzędu,” oraz skreśla się wyrazy „członka Rady Ministrów”;
- 4) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Marszałek Sejmu nie wcześniej niż na 6 miesięcy i nie później niż na 5 miesięcy przed upływem kadencji sędziego Trybunału ogłasza rozpoczęcie postępowania w sprawie wyboru kandydatów na stanowisko sędziego Trybunału.

Zgłoszenie kandydata na stanowisko sędziego Trybunału składa się Marszałkowi Sejmu nie później niż na 3 miesiące przed upływem kadencji sędziego Trybunału.”;

- 5) w art. 18 w ust. 3 w zdaniu drugim wyrazy „składa się do Marszałka Sejmu nie później niż 30 dni” zastępuje się wyrazami „składa się Marszałkowi Sejmu w terminie 30 dni”;
- 6) w art. 18 w ust. 6 w pkt 2 skreśla się wyrazy „na jego wniesienie”;
- 7) w art. 19 w ust. 1 po wyrazach „nie później niż” dodaje się wyraz „na”;
- 8) w art. 19 w ust. 1 i 4 wyrazy „art. 18 ust. 1 i 4” zastępuje się wyrazami „art. 18 ust. 4”;
- 9) w art. 19 w ust. 3 skreśla się wyraz „publiczne”;
- 10) w art. 19 w ust. 3 po wyrazach „nie później niż” dodaje się wyraz „na”;
- 11) w art. 19 w ust. 5 wyrazy „termin na zgłaszanie” zastępuje się wyrazami „termin zgłaszania”;
- 12) w art. 20 w ust. 1 wyrazy „jest zobowiązany do złożenia” zastępuje się wyrazem „składa” oraz wyraz „ślubowania” zastępuje się wyrazem „ślubowanie”;
- 13) w art. 20 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sędzia Trybunału, po upływie co najmniej 14 dni, ale nie później niż 30. dnia od dnia jego wyboru przez Sejm, może złożyć ślubowanie w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym i przekazać je Marszałkowi Sejmu. Dokument zawierający rotę ślubowania sędziego Trybunału z jego podpisem notarialnie poświadczonym Marszałek Sejmu niezwłocznie przekazuje Prezesowi Trybunału.”.

- 14) w art. 21 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przed podjęciem uchwały w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu sędziego Trybunału Zgromadzenie Ogólne może, na wniosek zainteresowanego sędziego, przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.”;
- 15) w art. 24:
 - a) w ust. 1 po wyrazie „majątkowym” dodaje się wyrazy „na zasadach określonych w art. 87 § 1, 1a, 5, § 6 zdanie pierwsze i § 6a–9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334)”;
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prezes Trybunału oraz Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego dokonują analizy danych zawartych w złożonych im oświadczeniach o stanie majątkowym.”;
- 16) w art. 27 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2024 r. poz. 334)”;
- 17) w art. 30 w ust. 1 i w art. 34 w ust. 1 wyrazy „składa się do Prezesa Trybunału” zastępuje się wyrazami „składa się Prezesowi Trybunału”;
- 18) w art. 31 w ust. 1 skreśla się wyrazy „nie później niż” i „, licząc”;
- 19) w art. 31 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W naradzie oraz głosowaniu nie bierze udziału sędzia Trybunału, którego wniosek dotyczy.”;
- 20) w art. 34 w ust. 3 wyrazy „do pełnego składu Trybunału” zastępuje się wyrazami „do Zgromadzenia Ogólnego”;
- 21) użyte w art. 34 w ust. 6 i 9, w różnym przypadku, wyrazy „podstawy do wszczęcia” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „podstawy wszczęcia”;

- 22) w art. 45 w ust. 1 po wyrazie „odpowiednio” dodaje się wyrazy „, z tym, że sędzia ten może być zatrudniony w charakterze nauczyciela akademickiego w uczelni lub pracownika naukowego w instytucie Polskiej Akademii Nauk w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych w takim charakterze”;
- 23) przed art. 46 dodaje się art. 45a w brzmieniu:
- „Art. 45a. Przedmiotem zarzutu niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą może być:
- 1) kompetencja do wydania aktu normatywnego, tryb jego wydania i sposób ogłoszenia (czynność prawodawcza);
 - 2) treść aktu normatywnego lub jego części.”;
- 24) w art. 47 po wyrazach „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” dodaje się wyrazy „(Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.)”;
- 25) użyty w art. 49 w ust. 1 po raz drugi, w art. 53 w ust. 1 i 2, w art. 78 w ust. 1, w art. 81, w art. 82 w ust. 2 i 3, w art. 83 w ust. 1, 4 i dwukrotnie w ust. 5, w art. 84, w art. 105 w ust. 3, dwukrotnie w art. 109 w ust. 4, w art. 110 w ust. 3 oraz w art. 113 w ust. 2, w różnym przypadku, wyraz „Przewodniczący” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „przewodniczący”;
- 26) w art. 52 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e przecinek na końcu zastępuje się średnikiem i skreśla się lit. f;
- 27) w art. 54 w ust. 1:
- a) w pkt 3 skreśla się wyrazy „w okresie ostatnich 10 lat,”,
 - b) w pkt 4 wyrazy „w okresie ostatnich 10 lat” zastępuje się wyrazami „w ostatnich 10 latach”;

- 28) w art. 54 skreśla się ust. 3;
- 29) w art. 56 w ust. 1 po wyrazach „uczestnika postępowania” dodaje się wyrazy „, zawierający uprawdopodobnienie istnienia okoliczności mogących wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego”;
- 30) w art. 57 w pkt 8 po wyrazie „Sejm,” dodaje się wyraz „Senat,”;
- 31) w art. 57:
- a) w pkt 11 skreśla się wyrazy „wszczętym na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich lub w postępowaniu w sprawie skargi konstytucyjnej dotyczącej praw dziecka”;
 - b) dodaje się pkt 11a w brzmieniu:
„11a) Prezes Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli zgłosił udział w postępowaniu;”;
- 32) w art. 60 w ust. 2 skreśla się wyrazy „, o którym mowa w art. 193 Konstytucji”;
- 33) dodaje się art. 61a w brzmieniu:
- „Art. 61a. 1. Jeżeli ze względu na treść lub formę pisma wniesionego do Trybunału nie można stwierdzić, czy jest ono pismem procesowym, Prezes Trybunału lub upoważniony przez niego pracownik Kancelarii Trybunału zwraca się do nadawcy o jego poprawienie lub uzupełnienie w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu pisma.
2. Pismo poprawione lub uzupełnione w terminie wywołuje skutki od chwili jego wniesienia.”;
- 34) skreśla się art. 63;
- 35) w art. 64 w ust. 1 wyrazy „wraz z podpisami” zastępuje się wyrazami „wraz z ich podpisami”;

36) skreśla się art. 70;

37) art. 71–73 otrzymują brzmienie:

„Art. 71. Wniosek, pytanie prawne lub skargę konstytucyjną Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Przepisy art. 53 stosuje się odpowiednio.

Art. 72. Jeżeli pismo procesowe, o którym mowa w art. 71:

- 1) odpowiada wymaganiom formalnym, Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu mu dalszego biegu;
- 2) nie odpowiada wymaganiom formalnym, Trybunał wzywa do usunięcia braków w terminie 7 dni;
- 3) jest oczywiście bezzasadne lub braki nie zostały usunięte w terminie, o którym mowa w pkt 2, Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania mu dalszego biegu.

Art. 73. 1. Na postanowienie, o którym mowa w art. 72 pkt 3, wnioskodawcy, sądowi pytającemu albo skarżącemu przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

2. Jeżeli zażalenie zostało wniesione po upływie terminu określonego w ust. 1, Trybunał postanawia na posiedzeniu niejawnym o pozostawieniu go bez rozpoznania.

3. Po stwierdzeniu, że zażalenie zostało wniesione w terminie, Prezes Trybunału kieruje je do rozpoznania przez Trybunał na posiedzeniu niejawnym i wyznacza termin jego rozpoznania. Przepisy art. 53 stosuje się odpowiednio.

4. Trybunał, uwzględniając zażalenie, wydaje postanowienie o nadaniu wnioskowi, pytaniu prawnemu lub skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Na postanowienie o nieuwzględnieniu zażalenia nie przysługuje środek odwoławczy.”;

38) dodaje się art. 73a w brzmieniu:

„Art. 73a. Wewnętrzny tryb postępowania z wnioskami, pytaniami prawnymi i skargami konstytucyjnymi określa regulamin Trybunału.”;

- 39) art. 74 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 74. Prezes Trybunału, niezwłocznie po wydaniu przez Trybunał postanowienia o nadaniu dalszego biegu wnioskowi, pytaniu prawnemu lub skardze konstytucyjnej, występuje do Zgromadzenia Ogólnego z wnioskiem o wyznaczenie składu orzekającego.”;
- 40) w art. 76 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. W sprawach, w których ustawa nie wymaga rozpoznania na rozprawie, Trybunał rozstrzyga na posiedzeniu.”;
- 41) w art. 77:
- a) w ust. 3 wyrazy „Rzecznikowi Praw Obywatelskich, który w terminie 3 miesięcy może” zastępuje się wyrazami „Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka i Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli, którzy w terminie 3 miesięcy mogą”;
- b) skreśla się ust. 4.
- 42) w art. 80 w ust. 1 wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „albo”;
- 43) w art. 80 w ust. 4 wyrazy „lub umarza” zastępuje się wyrazami „albo umarza”;
- 44) skreśla się art. 85;
- 45) w art. 88 skreśla się ust. 2;
- 46) w art. 88 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Skarżący może zastrzec w skardze konstytucyjnej nieujawnianie jego danych osobowych:
- 1) w orzeczeniu, uzasadnieniu i zdaniu odrębnym, publikowanych w zbiorze, o którym mowa w art. 115 ust. 1;

- 2) w orzeczeniu ogłaszanym w dzienniku urzędowym.”;
- 47) w art. 90 w ust. 3 wyrazy „terminu do wniesienia” zastępuje się wyrazami „terminu wniesienia”;
- 48) w art. 92 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Trybunał rozstrzyga spory kompetencyjne, w przypadku gdy co najmniej dwa centralne konstytucyjne organy państwa uznały się:
1) za właściwe do rozstrzygnięcia tej samej sprawy lub wydały w niej rozstrzygnięcie;
2) za niewłaściwe do rozstrzygnięcia określonej sprawy.”;
- 49) w art. 94 w ust. 1 po wyrazie „ustawy” dodaje się wyrazy „z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215)”;
- 50) skreśla się art. 95 i art. 96;
- 51) w art. 98 skreśla się wyrazy „w określonym zakresie”;
- 52) w art. 100 w ust. 1 wyrazy „Marszałka Sejmu w sprawie stwierdzenia przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz powierzenia Marszałkowi Sejmu tymczasowego wykonywania obowiązków Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” zastępuje się wyrazami „, o którym mowa w art. 99,”;
- 53) w art. 101:
a) w ust. 1 po wyrazach „odroczyć rozprawę” dodaje się wyrazy „na nie dłużej niż 24 godziny”,
b) skreśla się ust. 2;

- 54) w art. 103:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli mimo upływu terminu, o którym mowa w art. 102 ust. 1, nie ustały okoliczności, które przejściowo uniemożliwiają Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawowanie urzędu, Marszałek Sejmu może wystąpić do Trybunału z kolejnym wnioskiem, o którym mowa w art. 99.”,
 - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „powtórnie złożonego przez Marszałka Sejmu”;
- 55) dodaje się art. 104a w brzmieniu:
- „Art. 104a. 1. Trybunał wydaje wyroki w sprawach, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–6 i ust. 2.
2. Trybunał wydaje postanowienia w sprawach, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7 i ust. 3, oraz w innych sprawach niewymagających wydania wyroku.”;
- 56) dodaje się art. 104b w brzmieniu:
- „104b. 1. Postanowienie kończące postępowanie jest wydawane po zamknięciu rozprawy albo na posiedzeniu niejawnym i wymaga sporządzenia uzasadnienia.
2. Postanowienie niekończące postępowania może zostać uchylone albo zmienione wskutek zmiany okoliczności.”;
- 57) skreśla się art. 108;
- 58) w art. 109 w ust. 3 skreśla się wyrazy „nie później niż” oraz wyrazy „30 dni od dnia od ogłoszenia” zastępuje się wyrazami „30 dni od dnia ogłoszenia”;
- 59) w art. 110:
- a) w ust. 1 wyraz „Trybunału” zastępuje się wyrazami „, który wydał orzeczenie”,
 - b) w ust. 2 wyraz „Trybunału” zastępuje się wyrazami „, o którym mowa w tym przepisie”;

- 60) skreśla się art. 111;
- 61) w art. 113:
a) w ust. 1 wyraz „Orzeczenia” zastępuje się wyrazem „Orzeczenie” oraz wyraz „orzeczeń” zastępuje się wyrazem „orzeczenia”,
b) w ust. 4 wyraz „Orzeczenia” zastępuje się wyrazem „Orzeczenie”;
- 62) w art. 113 w ust. 1 wyrazy „, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 71 i art. 72” zastępuje się wyrazami: „wydane w sprawach, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 2”;
- 63) w art. 114:
a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. Orzeczenie ogłasza się na zasadach i w trybie określonych w Konstytucji oraz ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).
2. Ogłoszenie orzeczenia zarządza Prezes Trybunału.”,
b) skreśla się ust. 3;
- 64) w art. 114 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Prezes Trybunału informuje organ wydający dziennik urzędowy o dokonaniu zastrzeżenia, o którym mowa w art. 88 ust. 3 pkt 2.”;
- 65) w art. 121 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. W celu realizacji zadań Szef Kancelarii wydaje zarządzenia.”;
- 66) skreśla się art. 123.

MARSZAŁEK SENATU

Małgorzata KIDAWA-BŁOŃSKA

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu na 18. posiedzeniu w dniu 31 lipca 2024 r. ustawy z dnia 24 lipca 2024 r. o Trybunale Konstytucyjnym (dalej: u.TK), zdecydował o wprowadzeniu do jej tekstu 66 poprawek. Miał przy tym świadomość, że ustawa ta jest nową, całościową regulacją funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego (dalej: TK) zmierzającą do skorygowania poważnych nieprawidłowości w działalności tej ważnej instytucji, które miały miejsce w ostatnich latach.

Senat uznał za konieczne przyznanie – **poprawkami nr 2 i 65** – Prezesowi TK oraz Szefowi Kancelarii TK możliwości wydawania zarządzeń, ponieważ – zgodnie z art. 93 ust. 2 Konstytucji – akty wewnętrzne mogą być wydawane tylko na podstawie ustawy.

W obliczu znanych zagrożeń dla apolityczności TK, Senat – **poprawką nr 3** – poszerzył o Prezydenta RP, sekretarza i podsekretarza stanu oraz pełnomocnika rządu grupę osób, których zaangażowanie polityczne (w postaci sprawowania urzędu lub mandatu lub pełnienia funkcji) wyklucza kandydowanie na sędziego TK przed upływem 4 lat od jego zakończenia (wygaśnięcia mandatu, zakończenia sprawowania urzędu lub pełnienia funkcji).

Poprawką nr 9 Senat wyeliminował nieprawidłowe użycie pojęcia „wysłuchanie publiczne” w odniesieniu do otwartego publicznego spotkania z kandydatami na sędziów TK, ponieważ pojęcie to ma na gruncie Regulaminów Sejmu i Senatu utarte znaczenie, odnoszące się do etapu (elementu) prac nad projektem ustawy.

Poprawka nr 13 umożliwia (ale nie nakazuje) wybranemu przez Sejm sędziemu TK – któremu Prezydent RP, z jakichkolwiek powodów, nie umożliwił uroczystego złożenia ślubowania w ciągu 14 dni od dnia wyboru – złożenie ślubowania w formie pisemnej, z podpisem notarialnie poświadczonym. Niekorzystny jest bowiem – w opinii Senatu – przeciągający się stan nieobejmowania obowiązków przez sędziego ważnie i skutecznie wybranego przez Sejm. Z tych samych powodów Senat uznał, że ślubowanie w takiej formie powinno zostać złożone nie później niż 30. dnia od dnia dokonania wyboru sędziego przez Sejm. W intencji Senatu rozwiązaniem podstawowym, należycie podkreślającym splendor aktu sędziowskiego ślubowania, będzie jego uroczyste złożenie wobec Prezydenta RP. Dopiero gdyby było to niemożliwe, sędzia będzie mógł – po upływie 14 dni od jego wyboru – złożyć „ślubowanie notarialne”. Niedopełnienie aktu ślubowania w którejś z wymienionych

form w ciągu 30 dni od dnia wyboru będzie mogło być uznane za odmowę złożenia ślubowania, równoznaczną ze zrzeczeniem się stanowiska sędziego TK (art. 30 ust. 3 u.TK), co otworzy drogę do wyboru nowego sędziego.

Poprawka nr 15 precyzuje kwestię stosowania w odniesieniu do sędziów TK postanowień ustawy o ustroju sądów powszechnych, dotyczących składania oświadczeń majątkowych. Uściśla również kwestię ich analizy oraz wyklucza możliwość ich nieujawniania opinii publicznej. Senat nie dostrzegł bowiem żadnych argumentów, które przemawiałyby za zachowaniem w nowej ustawie regulacji pozwalającej na „utajnianie” oświadczeń majątkowych sędziów TK.

W celu realizacji antycypowanej jeszcze, ale zachowującej współcześnie pełną aktualność, zasady *nemo iudex in causa sua*. Senat przyjął **poprawkę nr 19**, uniemożliwiającą sędziemu TK udział w naradzie i głosowaniu w sprawie wyrażania przez Zgromadzenie Ogólne sędziów TK (dalej: ZOSTK) zgody na jego pociągnięcie do odpowiedzialności karnej oraz na pozbawienie go wolności.

Poprawki nr 20 i 26 dotyczą składania przez sędziego TK – który wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec innego sędziego TK – zażalenia na postanowienie Prezesa TK o odmowie wszczęcia tego postępowania. Ustawa przewidywała odwołanie „do pełnego składu Trybunału”. W przekonaniu Senatu, wspomniane postanowienie Prezesa TK nie jest tu jednak orzeczeniem TK zapadłym w składzie jednego sędziego, lecz decyzją (aktem indywidualno-konkretnym) organu TK. Dlatego zażalenie na nią powinno służyć do „organu wyższej instancji”, czyli do ZOSTK. W opinii Senatu nie ma znaczenia to, że oba te gremia są konstytuowane przez te same osoby.

Nie znajdując jakiegokolwiek uzasadnienia dla różnicowania sędziów TK w stanie spoczynku pod względem dopuszczalnego wymiaru czasu pracy naukowej na uczelni albo w Polskiej Akademii Nauk, Senat – **poprawką nr 22** – zrównał wszystkich sędziów TK w stanie spoczynku, pozwalając im na pracę w pełnym wymiarze czasu pracy bez utraty statusu sędziowskiego. Ustawa – w przekonaniu Senatu błędnie – różnicowała bowiem sędziów TK w stanie spoczynku według kryterium powrotu do pracy (dopuszczając w takiej sytuacji pracę na pełnym „etacie”), albo jej podjęcia po raz pierwszy (dopuszczając tu pracę tylko „na pół etatu”).

Senat uznał za konieczne – **poprawką nr 27** – eliminowanie ze składu orzekającego sędziego, który kiedykolwiek – jako poseł lub senator – uczestniczył w wydaniu badanego

przez TK aktu, ponieważ tego rodzaju zaangażowanie zawsze musi budzić zasadnicze wątpliwości co do bezstronności takiego sędziego; poprawka koryguje również błąd językowy.

Poprawka nr 30 przywraca Senatowi status uczestnika postępowań w sprawach o stwierdzenie zgodności z Konstytucją umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (w trybie art. 89 ust. 1 i art. 90 ust. 2 i 3 Konstytucji). Taka regulacja obowiązywała do roku 2016 i została zmodyfikowana z nieznanych powodów (bez uzasadnienia), a – w przeświadczeniu Senatu – powinien on móc zająć stanowisko w postępowaniach przed TK dotyczących wymienionych umów, w wydaniu zgody na zawarcie których przecież współuczestniczył.

Poprawki nr 31 i 41 przyznają Rzecznikowi Praw Dziecka (dalej: RPD) i Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli (dalej: Prezes NIK) możliwość uzyskania statusu uczestnika postępowania przed TK, o ile zgłoszą swój udział w postępowaniu. Zrównują ich zatem, pod tym względem, z Rzecznikiem Praw Obywatelskich (dalej: RPO). W wypadku RPD (który, w myśl ustawy, mógł zgłosić udział tylko w postępowaniu z wniosku RPO, albo ze skargi konstytucyjnej dotyczącej praw dziecka), poprawka realizuje postulat strony społecznej. W wypadku Prezesa NIK, rozwiązanie takie Senat uznał za pożądane, zarówno w perspektywie konstytucyjnych obowiązków NIK, jak i jej wiedzy o funkcjonowaniu prawa w praktyce, która może mieć znaczenie dla wyniku spraw rozpoznawanych przez TK. W celu zapewnienia efektywności tej regulacji, poprawki zobowiązują TK do doręczania RPD i Prezesowi NIK odpisów wniosków, pytań prawnych i skarg konstytucyjnych i wyznaczania im 3-miesięcznego terminu przedstawienia pisemnego stanowiska.

Poprawką nr 39 Senat zmodyfikował brzmienie przepisu oparte na dawniejszych regulacjach, adekwatne w stanie prawnym, w którym to Prezes TK jednoosobowo wyznaczał składy orzekające, ale niekoherentne z zamysłem ustawodawcy (art. 7 ust. 2 pkt 10 i art. 53 u.TK), by składy orzekające wyznaczało ZOSTK.

Mając na celu ochronę danych osobowych skarżących oraz chcąc wprowadzić rozwiązania zawarte w inicjatywie ustawodawczej z minionej kadencji, Senat przyjął **poprawki nr 46 i 64**, ponieważ regulacja zawarta w art. 114 ust. 4 kolidowała z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (dalej: u.o.a.n.) i była zbyt szeroka, bo przewidywała anonimizację informacji o każdym wnioskodawcy (w tym o organach państwowych), podczas gdy powinno to

dotyczyć tylko danych skarżących. Kwestia ta wynika z rozstrzygnięcia sygnalizacyjnego TK z dnia 25 sierpnia 2020 r. (sygn. akt S 2/20). Poprawki, po pierwsze, umożliwią skarżącym zastrzeżenie nieujawniania ich danych osobowych nie tylko w zbiorze urzędowym orzecznictwa TK, ale też w dziennikach urzędowych, a po wtóre – zobowiążą Prezesa TK (wysyłającego pełen odpis orzeczenia zawierający dane skarżącego) do poinformowania organu wydającego dziennik urzędowy o zastrzeżeniu danych. Dla zapewnienia efektywności tej regulacji, Senat przyjął poprawkę nr 1 do ustawy z dnia 24 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Trybunale Konstytucyjnym, zgodnie z którą, organ wydający dziennik urzędowy uzyska podstawę prawną dokonania anonimizacji danych skarżących (czynności technicznej zastąpienia ich inicjałami), co jest konieczne, ponieważ podstawą ogłoszenia orzeczenia jest jego odpis (w postaci papierowej i w formie dokumentu elektronicznego), „który w swojej treści zawiera poświadczenie zgodności z oryginałem” (jest dokumentem wiernie odzwierciedlającym treść oryginału) i nie może zostać zawczasu zanonimizowany przez Prezesa TK.

Senat uznał za wskazane usunięcie – **poprawką nr 66** – regulacji pozwalającej pracownikom tzw. służby prawnej Trybunału (osobom zatrudnionym na stanowiskach związanych bezpośrednio z działalnością orzeczniczą Trybunału i z pomocą w pracy sędziów Trybunału w tym zakresie) ubiegać się o uzyskanie prawniczych uprawnień korporacyjnych (adwokackich, radcowskich, komorniczych), zatrudnienie na stanowisku radcy Prokuraturii Generalnej RP oraz przystąpić do egzaminu sędziowskiego. Senat uznał bowiem, że umożliwiające to regulacje znajdują się w innych ustawach i nie ma potrzeby ich powtarzania w u.TK.

Poprawki nr 1, 4–8, 10–12, 14, 16–18, 21, 23–25, 28, 29, 32–38, 40, 42–45, 47–63 korygują błędy językowe, mają charakter precyzujący, redakcyjny lub techniczno-legislacyjny, w tym modyfikują kolejność poszczególnych przepisów.